

CO2-afgifter på oksekød

Jens Brøndberg
Indkøbschef, Koncernindkøb
Møde i miljø- og klimaudvalget den 15. januar 2025

Baggrund

- Regionsrådet fremmede den 16. maj 2023 medlemsforslaget om en CO2-afgift
- Miljø- og klimaudvalget drøftede den 4. oktober 2023 en intern CO2-afgift
- Miljø- og klimaudvalget drøftede samme emne igen den 21. august 2024
- Og på sit møde den 20. november 2024 blev miljø- og klimaudvalget orienteret om arbejdet med klimaindsatsen på kostområdet

Udviklingen i forbruget af oksekød

- Region Hovedstaden har reduceret CO2-udledningen fra oksekød med 53,5 procent i perioden 2019-2024.
 - Forbruget af oksekød udgjorde ca. 1,3 procent af centralkøkkenernes fødevareindkøb i 2024, svarende til ca. 58,5 tons. Centralkøkkenerne står for 85 procent af det samlede fødevareindkøb.
 - Forbruget af oksekød udgjorde ca. 1,4 procent af kantinernes og caféernes fødevareindkøb. Kantinerne og caféerne står for 15 procent af det samlede fødevareindkøb.
- Region Midt har reduceret forbruget af oksekød med 21 procent og Region Syd med 39 procent i samme periode.
- I det kommende kødudbud erstatter naturgris og naturkvæg konventionelt kød grundet et ønske om at forbedre både kvalitet, dyrevelfærd og miljøparametre såsom biodiversitet.

Erfaringer fra kommunerne

- Aarhus Kommune har som den eneste kommune indført en CO2-afgift på kød. CO2-afgiften blev fulgt op af en målrettet kompetenceudvikling af køkkenpersonalet.
- Rudersdal Kommune er i gang med at implementere en synliggørelse af CO2-belastningen ved køb af bl.a. kød i håb om at skabe en adfærdsændring men uden en økonomisk konsekvens.
- Københavns Kommune har undersøgt muligheden for at indføre en CO2-afgift, men kommunen har fravalgt denne løsning.
- Erfaringerne fra de tre kommuner viser, at afgifter primært giver effekt på forbruget, dér hvor de implementeres i købsøjeblikket, og hvor der er alternative substituerende produkter.
- En løsning som i Rudersdal Kommune, hvor der udvikles en skyggepris i indkøbssystemet, vurderes ikke muligt for kød i Region Hovedstaden.

Vurderinger fra centrale aktører

- Hverken regionens køkkenchefer eller Region Hovedstadens Ernæringskomité kan bakke op om at indføre en CO2-afgift på oksekød.
- Ernæringskomitéen peger bl.a. i deres tilbagemeldinger på, at kød er en uundværlig del af den næringstætte kost til patienterne.
- En CO2-afgift kan være en dobbelt udgift, hvor konsekvensen kan være, at køkkenerne ikke får råd til at overgå fra konventionelt kød til naturkød.
- Kødandelen i centralkøkkener, kantiner og caféer er reduceret betragteligt uden en CO2-afgift. I klimaindsatsen om klimavenlig kost i køkkener og kantiner er der mål og indsatser til at nedbringe CO2-udledningen yderligere.
- En CO2-afgift på kød vil derfor ikke virke som et adfærdsændrende inciment, men i stedet som en yderligere omkostning for køkkenerne.

Økonomiske konsekvenser

- Det kan ikke afvises, at det vil påvirke priserne på oksekød, dels grundet de administrative opgaver og dels fordi leverandørerne kan tillægge en risiko ved evt. faldende indkøb af kød.
- I forbindelse med indførelsen af en CO2-afgift skal der anvendes administrative ressourcer til at udvikle en model, som kan håndtere provenuet.
- Indførelse af en CO2-afgift på oksekød vil betyde, at der skal anvendes administrative ressourcer for at sikre kontrol af leverandørens fakturering af CO2-afgift samt håndtering af CO2-provenu til Region Hovedstaden.

Anvendelsesmuligheder for provenuet

1. Provenuet kan helt eller delvist tilbageføres til de betalende afdelinger.
 2. Provenuet kan anvendes til en fælles klimapulje.
- Uagtet anvendelsen skal det samlet set overvejes, i hvilket omfang provenuet flytter midler fra fx sundhedsområdet til andre områder i regionen.

Administrationens anbefaling

- Det er administrationens anbefaling ikke at indføre en CO2- afgift.
- Kødandelen i både centralkøkkener, kantiner og caféer er reduceret betragteligt uden en CO2-afgift som incitament. Oksekød udgør relativt lidt på 1,3 procent for centralkøkkenerne samt 1,4 procent for kantinerne og caféernes køkkendrift.
- Køkkencheferne har reduceret forbruget af kød betragteligt og har fortsat fokus på CO2-reduktioner.
- Det største CO2-potentiale er på madspild og ikke på reduktion af oksekød.
- Med klimaindsats #10H om klimavenlig kost i køkkener og kantiner er der mål og indsatser til at nedbringe CO2-udledningen yderligere.
- Der er administrative udgifter og risiko for fordyrelse af kød forbundet med implementering og drift af en CO2-afgift.

Ønsker udvalget at indføre CO2-afgift på fødevarer, foreslår administration følgende

- Der indføres CO2-afgift på oksekød.
- Afgiften pålægges indkøb af oksekød via regionens store udbudskontrakter på fødevareområder, dvs. centralkøkkener og medarbejderkantiner og caféer, som Region Hovedstaden selv driver.
- Afgiften pålægges i købsøjeblikket via leverandørens indkøbsløsninger og tilbageføres løbende til Region Hovedstaden.
- Provenuet tilgår Grøn2030-programmet i form af årlige puljemidler, der kan anvendes til klimaindsatser inden for sundhedsområdet.
- Afgiftsniveauet fastlægges i overensstemmelse med anbefalingerne fra Klimarådet, dvs. et afgiftsniveau på 850 kr. pr. ton CO2e stigende til 1.500 kr. i 2030.